

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»**

Кафедра спортивних ігор

**Методичні рекомендації до
організації самостійної роботи
здобувачів з навчальної дисципліни
В 05 управління підготовкою спортсменів**

для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Одеса – 2021

УДК: 796.071-043.61:378.147-021.46(075.8)

Б72

Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 10 від 29 квітня 2021 року)

Рецензенти:

Ганчар І. Л., професор кафедри фізичного виховання і спорту Національного університету «Одеська морська академія», доктор педагогічних наук, професор
Тодорова В. Г. професор кафедри гімнастики та спортивних єдиноборств ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Розробник:

Бобошко Володимир Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спортивних ігор

В. В. Бобошко

Методичні рекомендації до практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління підготовкою спортсменів»: метод. реком. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 20 с.

Структура методичних рекомендацій відповідає плану та програмі навчальної дисципліни «Управління підготовкою спортсменів» для закладів вищої освіти педагогічного профілю. У методичних рекомендаціях відображено подано плани практичних занять з курсу, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, критерії оцінювання виконаних завдань.

Методичні рекомендації можуть стати в нагоді для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт, викладачам закладів вищої освіти.

© В. В. Бобошко, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Навчально-тематичний план дисципліни	
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	5
1.2 Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів.....	7
3. Завдання для самостійної роботи студентів за змістовими модулями.....	8
4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	11
5. Критерії оцінювання за різними видами роботи.....	12
6. Список рекомендованої літератури.....	13

ВСТУП

Самостійна робота студента – важлива складова освітнього процесу в сучасному виші. Використання дидактичних засобів у системі самостійної роботи забезпечує організацію активної пізнавальної діяльності студентів, сприяє засвоєнню змісту навчальних дисциплін, формуванню компетенцій, передбачених навчальними програмами. Методичні рекомендації належать до затребуваного в сучасних умовах виду методичних розробок, що ґрунтуються на нових вимогах і потребах системи вищої освіти.

Основними умовами, які нині визначають напрями модернізації сучасної української освіти, є спрямування на розвиток творчого самостійного мислення студентів, їх професійних здібностей до майбутньої професійної діяльності, завдяки акцентуванню на творчу самостійну працю й підвищення активності у навчанні, використання активних методів у процесі навчання з метою ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців.

Методичні рекомендації до дисципліни «Управління підготовкою спортсменів» призначені для організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Зміст і структура навчального матеріалу підпорядковані провідній меті методичних рекомендацій – сприяти формуванню ключових базових і професійних компетентностей студентів, а також компетентності інформаційного самозабезпечення з навчальної і науково-дослідної діяльності.

Дисципліна «Управління підготовкою спортсменів» є вибірковою для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт і містить два змістовних модулі: змістовний модуль 1. «Основи управління підготовкою спортсменів», змістовний модуль 2. «Структура багаторічної підготовки спортсменів і фактори, що її визначають».

1. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Галузь знань Освіта/Педагогіка	За вибором	
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання: підготовка тематичних доповідей.		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача - 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		20 год.	-
		Практичні, семінарські	
		40 год.	-
		Самостійна робота	
		100 год.	-
		Індивідуальні завдання: 20 год.	
		Вид контролю:залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: 33% - 67%

1.2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Управління підготовкою спортсмена» для здобувачів вищої освіти, майбутніх тренерів, є оволодіння складовими організаційного і науково-методичного забезпечення підготовки спортсменів різних кваліфікаційних рівнів, засвоєння методики побудови процесу багаторічної спортивної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Управління підготовкою спортсмена» здобувачі мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін: «Філософія і методологія науки», «Сучасні аспекти теорії і методики фізичної культури і спорту», «Педагогічні технології в фізичному вихованні і спорті».

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- об'єкт, предмет, мету і завдання дисципліни «Управління підготовкою спортсменів»;
- особливості функціонування системи фізичної культури і спорту, спортивної підготовки як педагогічної системи комплексного впливу;
- методи проведення комплексного контролю у процесі спортивної підготовки.

вміти:

- планувати, розробляти зміст, форми і методи в організації навчально-тренувальної діяльності;
- управляти навчально-тренувальним процесом в ході підготовки спортсменів;
- використовувати функцію управління і методи проведення комплексного контролю у практичній діяльності.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук, і характеризується комплексністю

та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 13 Здатність до використання наявного освітнього, науково-методичного та дослідницького досвіду в обраному виді професійної діяльності.

ЗК 14 Здатність до безперервної самоосвіти

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ЗК 3. Здатність аналізувати, узагальнювати і транслювати передовий педагогічний досвід фізкультурно-оздоровчої та підготовчо-змагальної діяльності.

ЗК 10. Здатність здійснювати спортивний відбір на різних етапах спортивного тренування.

ЗК 13. Здатність до планування навчального та тренувального процесів, використання технологій проектування структури і змісту професійної діяльності, прогнозування її результатів.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розподіл годин самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Годин
1.	Виокремити основні складові та компоненти управління підготовкою спортсмена.	12
2.	Описати та дати характеристику видам управління: етапне, поточне, оперативне.	8
3.	Сформулювати мету, завдання і предмет контролю. Охарактеризувати види контролю.	12
4.	Описати контрольні заходи, які характеризують різні сторони підготовленості спортсмена.	8
5.	Визначити взаємозв'язок спортивного відбору та орієнтації з етапами багаторічної підготовки.	12
6.	Провести порівняльний аналіз напрямів та систем спортивного відбору і процесу початкової підготовки в різних країнах світу.	12
7.	Окреслити та охарактеризувати основні положення методу моделювання у спорті. Види моделей та їх застосування.	8
8.	З'ясувати критерії моделювання змагальної діяльності, рівня підготовленості та морфофункціонального стану спортсмена.	8
9.	Визначити особливості моделювання у спорті відповідно до індивідуальних можливостей спортсменів.	6
10.	Описати загальні основи прогнозування в спорті. Дати характеристику методам прогнозування.	8
11.	Виокремити та описати види прогнозування в спорті: термінове, середньострокове, довгострокове та перспективне.	6
	Всього:	100

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль 1. Основи управління підготовкою спортсменів. Теоретичні питання до заняття:

Тема 1. Основи управління в системі підготовки спортсменів.

1. Виокремити основні складові та компоненти управління підготовкою спортсмена.
2. Описати та дати характеристику видам управління: етапне, поточне, оперативне.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Бальсевич В. К. Новые теоретические подходы к изучению возможностей человека в спорте высших достижений / В. К. Бальсевич, М. П. Шестаков // Теория и практика физ. культуры. — 2008. — № 5. — С. 57.
2. Никитушкин В. Г. Теория и методика юношеского спорта / В. Г. Никитушкин. — М.: Физкультура и спорт, 2010. — 203 с.
3. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. — К.: Олимп. лит., 2002. — 294 с.

Допоміжна

1. Конуров Д. М. Система контроля за уровнем физической и технико-тактической подготовленности игроков команд / Д. М. Конуров // Тез. докл. V Междунар. науч. конгр. — М., 2003. — Т. 3. — С. 184.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 2. «Контроль у спортивній підготовці спортсменів.»

1. Сформулювати мету, завдання і предмет контролю. Охарактеризувати види контролю.
2. Описати контрольні заходи, які характеризують різні сторони підготовленості спортсмена.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. — К.: Олимп. лит., 2002. — 294 с.
2. Мелихова Т. М. Методологические подходы к реализации технологий спортивного отбора и ориентации / Т. М. Мелихова // Теория и практика физ. культуры. — 2008. — № 4. — С. 71.

Допоміжна

1. Медико-біологічне забезпечення підготовки спортсменів збірних команд України з олімпійських видів спорту: [навч.-метод. посіб.] / О. А. Шинкарук, О. М. Лисенко, Л. М. Гуніна та ін.; за заг. ред. О. А. Шинкарук. — К.: Олімп. л-ра, 2009. — 147 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 3. «Відбір і орієнтація спортсменів у системі багаторічної підготовки.»

1. Визначити взаємозв'язок спортивного відбору та орієнтації з етапами багаторічної підготовки.
2. Провести порівняльний аналіз напрямів та систем спортивного відбору і процесу початкової підготовки в різних країнах світу.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. — К.: Олимп. лит., 2002. — 294 с.
2. Никитушкин В. Г. Теория и методика юношеского спорта / В. Г. Никитушкин. — М.: Физкультура и спорт, 2010. — 203 с.

Допоміжна

1. Конуров Д. М. Система контроля за уровнем физической и технико-тактической подготовленности игроков команд / Д. М. Конуров // Тез. докл. V Междунар. науч. конгр. — М., 2003. — Т. 3. — С. 184.
2. Булгакова Н. Ж. Возможные варианты модели развития олимпийских видов спорта (на примере плавания) / Н. Ж. Булгакова, О. И. Попов // Тез. докл. X междунар. науч. конгр. — К.: Олимп. лит., 2005. — С. 320

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Змістовий модуль 2. Структура багаторічної підготовки спортсменів і фактори, що її визначають.

Теоретичні питання до заняття:

Тема 4. «Моделювання як основа управління та контролю підготовки спортсмена.»

1. З'ясувати критерії моделювання змагальної діяльності, рівня підготовленості та морфофункціонального стану спортсмена.
2. Визначити особливості моделювання у спорті відповідно до індивідуальних можливостей спортсменів.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Бальсевич В. К. Новые теоретические подходы к изучению возможностей человека в спорте высших достижений / В. К. Бальсевич, М. П. Шестаков // Теория и практика физ. культуры. — 2008. — № 5. — С. 57.
2. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. — К.: Олимп. лит., 2002. — 294 с.
3. Никитушкин В. Г. Теория и методика юношеского спорта / В. Г. Никитушкин. — М.: Физкультура и спорт, 2010. — 203 с.

Допоміжна

1. Медико-біологічне забезпечення підготовки спортсменів збірних команд України з олімпійських видів спорту: [навч.-метод. посіб.] / О. А. Шинкарук, О. М. Лисенко, Л. М. Гуніна та ін.; за заг. ред. О. А. Шинкарук. — К.: Олімп. л-ра, 2009. — 147 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 5. «Прогнозування та його застосування в спорті.»

1. Описати загальні основи прогнозування в спорті. Дати характеристику методам прогнозування.
2. Виокремити та описати види прогнозування в спорті: термінове, середньострокове, довгострокове та перспективне.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. — К.: Олимп. лит., 2002. — 294 с.
2. Мелихова Т. М. Методологические подходы к реализации технологий спортивного отбора и ориентации / Т. М. Мелихова // Теория и практика физ. культуры. — 2008. — № 4. — С. 71.

Допоміжна

1. Конуров Д. М. Система контроля за уровнем физической и технико-тактической подготовленности игроков команд / Д. М. Конуров // Тез. докл. V Междунар. науч. конгр. — М., 2003. — Т. 3. — С. 184.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної самостійної роботи здобувача навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і є необхідною умовою формування підсумкової оцінки з дисципліни.

Одним із найважливіших завдань вузівської підготовки є широке залучення здобувачів до наукових досліджень. Знання і уміння, необхідні для здобуття навиків навчально-дослідної роботи майбутні спеціалісти отримують впродовж всього періоду навчання.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань, отриманих здобувачами при прослуховуванні лекційного курсу та самостійному вивченню дисципліни, засвоєнню навичок аналізу соціально-економічних явищ та процесів.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни у відповідності до графіку навчального процесу. На виконання ІНДЗ відводиться 20 годин.

В межах залікового кредиту ІНДЗ оцінюється і має вагому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту.

Тематика ІНДЗ:

№ з/п	Назва теми	Годин
1.	Розробити та обґрунтувати модельні характеристики спортсмена в обраному виді спорту за параметрами змагальної діяльності, за показниками рівня загальної і спеціальної фізичної підготовленості, а також за показниками морфофункціонального стану, відповідно до етапу багаторічної підготовки та рівня його кваліфікації.	20

5. Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Самостійна робота	0 балів	Робота не виконана, здобувач не володіє матеріалом.
	1 бал	Робота виконана не в повному обсязі, здобувач володіє матеріалом, не присутня деталізація у виконанні.
	2 бали	Робота виконана в повному обсязі, здобувач володіє матеріалом, присутня деталізація у виконанні, творчий підхід.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	0 балів	Завдання не виконано.
	1-5 бали	Завдання виконано формально і не повністю, об'ємом до 1/2. Здобувач демонструє погану обізнаність з обраної теми.
	6-10 балів	Завдання виконане загалом формально не в повному обсязі до 2/3. Здобувач демонструє часткову обізнаність з обраної теми.
	11-15	Завдання виконано не в повному обсязі до 3/4, з частковим творчим підходом і не містить авторських елементів. Здобувач демонструє посередню обізнаність з обраної теми. Робота характеризується послідовністю викладу матеріалу але відсутня змістовна цілісність.
	16-19 балів	Завдання виконано в повному обсязі з творчим підходом, присутні авторські елементи, розгорнуте. Здобувач демонструє достатню обізнаність з обраної теми. Робота характеризується послідовністю викладу матеріалу і змістовою цілісністю. Здобувач здатен до наукового мислення, демонструє вміння аналізувати, виконувати дослідницьку роботу, здатен узагальнювати інформацію зі спеціальної літератури.
20-24 бали	Завдання виконано повністю. Продемонстровано творчий підхід, містить	

		<p>авторські елементи, розгорнуте і деталізоване. Здобувач виявляє ґрунтовну обізнаність з обраної теми. Робота характеризується змістовою цілісністю і послідовністю викладу матеріалу. Здобувач володіє науковим мисленням, стійким умінням аналізувати, виконувати дослідницьку роботу, узагальнювати та оперувати інформацією зі спеціальної літератури.</p>
--	--	--

6. Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Бальсевич В. К. Новые теоретические подходы к изучению возможностей человека в спорте высших достижений / В. К. Бальсевич, М. П. Шестаков // Теория и практика физ. культуры. — 2008. — № 5. — С. 57.
2. Безмылов Н. Н. Оценка соревновательной деятельности баскетболистов высокого класса в игровом сезоне / Н. Н. Безмылов, О. А. Шинкарук. — К.: НВП Поліграфсервіс, 2013. — 144 с.
3. Болобан В. Н. Элементы теории и практики спортивной ориентации, отбора и комплектования групп в спортивной акробатике / В. Н. Болобан // Педагогіка, психологія та медико-біол. проблеми фіз. виховання і спорту. — Х., 2009. — № 2. — С. 21 – 31.
4. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. — К.: Олимп. лит., 2002. — 294 с.
5. Горская И. Ю. Морфогенетические основы индивидуальных различий и возможности их использования в физической культуре и спорте / И. Ю. Горская, Л. Г. Харитоновна, Д. А. Хозяинова. — Омск: СибГУФК, 2008. — 244 с.
6. Иорданская Ф. А. Мониторинг функциональной подготовленности юных спортсменов — резерва спорта высших достижений (этапы углубленной подготовки и спортивного совершенствования) / Ф. А. Иорданская. — М.: Сов. спорт, 2011. — 142 с.
7. Мелихова Т. М. Методологические подходы к реализации технологий спортивного отбора и ориентации / Т. М. Мелихова // Теор. и практ. физ. культ. — 2008. — № 4. — С. 71.
8. Никитушкин В. Г. Теория и методика юношеского спорта / В. Г. Никитушкин.

— М.: Физкультура и спорт, 2010. — 203 с.

Допоміжна

1. Булгакова Н. Ж. Спортивные способности: диагностика и формирование / Н. Ж. Булгакова // Теор. и практ. физ. культ. — 2009. — № 9. — С. 49–51.
2. Булгакова Н. Ж. Возможные варианты модели развития олимпийских видов спорта (на примере плавания) / Н. Ж. Булгакова, О. И. Попов // Тез. докл. X междунар. науч. конгр. — К.: Олимп. лит., 2005. — С. 320
3. Изаак С. И. Мониторинг физического развития и физической подготовленности: теория и практика / С. И. Изаак. — М.: Сов. спорт, 2005. — 196 с.
4. Ильин Е. П. Психология индивидуальных различий / Е. П. Ильин. — СПб.: Питер, 2004. — 701 с.
5. Ильин В. Н. Проблемы и перспективы развития молекулярной генетики физической активности / В. Н. Ильин, С. Б. Дроздовская // Спорт. медицина. — 2007. — № 1. — С. 10–19.
6. Конуров Д. М. Система контроля за уровнем физической и технико-тактической подготовленности игроков команд / Д. М. Конуров // Тез. докл. V Междунар. науч. конгр. — М., 2003. — Т. 3. — С. 184.
7. Коханович К. К проблеме прогноза мастерства юных спортсменов / К. Коханович // Тез. докл. V Междунар. науч. конгр. — К.: Олимп. лит., 2005. — С. 471.
8. Ланда Б. Х. Методика комплексной оценки физического развития и физической подготовленности : учеб. пособие / Б. Х. Ланда. — 3-е изд., испр. и доп. — М.: Сов. спорт, 2006. — 208 с.
9. Лисенчук Г. А. Управление подготовкой футболистов / Г. А. Лисенчук. — К.: Олимп. лит., 2003. — 271 с.
10. Малкин В. Р. Управление психологической подготовкой в спорте / В. Р. Малкин. — М.: Физкультура и спорт, 2008. — 196 с.
11. Матвеев Л. П. Общая теория спорта и ее прикладные аспекты / Л. П. Матвеев. — М.: Известия, 2001. — 333 с.
12. Медико-біологічне забезпечення підготовки спортсменів збірних команд України з олімпійських видів спорту: [навч.-метод. посіб.] / О. А. Шинкарук, О. М. Лисенко, Л. М. Гуніна та ін.; за заг. ред. О. А. Шинкарук. — К.: Олімп. л-ра, 2009. — 147 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>
2. Державні тести і нормативи оцінки підготовки населення України; бібліотека Університету Ушинського (вул. Старопортофранківська, 36); <http://library.pdpu.edu.ua> (Інтернет-бібліотека (вул. Старопортофранківська, 36).
3. <http://sportstalker.org>
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua>
5. <http://librar.org.ua/sections>

Навчальне видання

В. В. Бобошко

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ СПОРТСМЕНІВ»**

**для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 017 Фізична культура і спорт**

